

P. L. B. VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS

INFORMACIJOS

Nr. 4 /79/

1954 m. vasario mėn. 15 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Informacijos yra dvisavaitinis Krašto Valdybos Organas, skiriamas spaudai rankraščio teise.

Redakcijos, pasinaudojančios čia dedamomis žiniomis ir straipsniais, maloniai prašomos nurodyti šaltinį: PLB Vok. "Informacijos".

SVEIKINIMAI VASARIO 16 GIMNAZIJOS RŪMŲ PAŠVENTINIMO PROGA

ma: Rūmų pašventinimo išvakarėse gauti raštu šie pasveikini-

Lietuvos Ministeris prie Šv. Sosto

"Aš noriu šiuo laišku išreikšti mano pasigėrėjimą Tamstai ir Vokietijos Krašto Valdybai dėl gražių ir nenuilstamų pastangų, kurių dėka Vasario 16 Dienos Gimnazija, nežiūrint didžiausių sunkumų, išaugo į vieną svarbiausių mūsų mokslo ir kultūros institucijų.

Aš labai karštai linkiu, kad tas jaunimas, kuris bus gimnazijos žinioje, prisipildytų savo širdis idealais, už kuriuos kovoja mūsų Tauta ir taptų susipratusiais ir kilniais lietuviais.

Aš taip pat linkiu, kad visa mūsų visuomenė toliau energingai remtų Vasario 16 Dienos gimnaziją ir tuo, pačiu konkrečiausiu būdu, apgintų lietuviškąją dvasią užsieniuose."

S. Girdvainis

- 2 -

Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke

"Krašto Valdybos drąsus sumanymas įvykdytas: Vasario 16 dienos Gimnazija įkurdinta nuosavoje pastogėje!

Pagarba ir sveikinimai sumanytojams ir vykdytojams!

Jau pats Gimnazijos pavadinimas rodo kelią ir įpareigoja siekti mokslo 16 Vasario dvasioje ateities darbui Laisvoje Lietuvoje.

Linkiu sėkmės, Šviesos, Tiesos ir Tėvynės Meilės kelyje!"

Jonas Budrys

Lietuvos Konsulas Chicagoje

"Labai norėtusi ir būtų malonu Jūsų iškilnėse dalyvauti ir su Jumis savais namais pasidžiaugti, deja, tą padaryti neįmanoma - sparnai pertrumpi ir kišeniai perlengvi.

Linkiu Jums savoje pilyje stipriai ir lietuviškai įsikurti ir iš jos, lyg laisvės varpu, skelbti lietuvių Tautos kultūrą ir Lietuvai laisvės reikalavimą."

Petras Daužvardis

Lietuvių Laisvės Komitetas

"Negalėdamas iškilnėse asmeniškai dalyvauti, prašau Tamstą maloniai pertiekti iškilnių dalyviams mano ir Lietuvos Laisvės Komiteto nuoširdžius sveikinimus ir linkėjimus, kad Tamstų rūpesniu ir lietuvių visuomenės dosnumu įkurtas lietuviybės židinys Vakarų Vokietijoje sėkmingai tęstų savo paskirtį ir paruoštų bolševikiškojo siaubo iš Tėvynės išblokštą mūsų jaunimą tiems uždaviniams, kurie jį lauks išlaisvintoje ir apjungtoje Lietuvos valstybėje."

V. Sidzikauskas

LLK Pirmininkas

KLB Šalpos Fondo Toronto Komitetas

"KLB Šalpos Fondo Toronto Apyl. K-tas iš tolimos Kanados siunčia Jums širdingus sveikinimus Vasario 16 Gimnazijos nuosavų rūmų pašventinimo ir iškilmingo atidarymo proga, linkėdamas Jums, nežiūrint pasitaikiusių kliūčių ir sunkumų, geriausios sėkmės ateičiai.

Jūsų pasirinktoji Vasario 16 Diena Namų Rennhofe pašventinimui nukelia mus į tas dienas, kada dėl Lietuvos Laisvės buvo taip ryžtingai ir vieningai kovota, aukojant ne

dyti Lietuvai daug taurių sūnų, kurie savo giliu krikščionišku dorovingumu bei sveiku patriotiškumu būtų gražiu įnašu į lietuviškąją tremties gyvenimą, o paskui entuziastingai ir daug prisidėtų prie greito dvasinio ir medžiaginio laisvę atgavusios Lietuvos atsikūrimo.

Šviesaus idealizmo ir sėkmės džiaugsmingai ir rimtai ruošiantis ne eiliniams ateities uždaviniams VASARIO 16 DIENŲ GIMNAZIJOJE besimokančiam jaunimui!"

Kun. Dr. V. Balčiūnas
Pirmininkas

Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos Apygarda

"Mielai dalyvausiu ir drauge su Jumis vaizduosiuos, kad drauge džiaugiuosi, dainuoju ir kartu meldžiu Dievo palaimos namams. Būsime mes visi mokytojai kartu su Jumis mintyse, nes vakar mokytojų susirinkime perskaičiau abu laiškus.

Nežinau, ar šis laiškas pasieks Jus pirmas, ar pasieks Jus dolerių maža sumelė. Vakara pranešė man mokytojas p. Teodoras Blinstrubas, kad Amerikos tautiškų organizacijų Centro Valdyba paskyrė Namų Fondui 500 dol. ir dar pridedo 300 dol. vargo mokykloms. Lituanistikos mokyklos mokinėjų vakaro pelnas apie 150 dol. taip pat bus pasiųstas.

Dar kartą geriausi linkėjimai VASARIO 16 ir Jūsų didžiosios šventės proga. Sveikinkit visus dalyvius, kurie tik prisideda ir padeda sunkųjį vežimą vežt! Valio savuose namuose!"

Ant. Gulbinskas

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS PAREIŠKIMAS VASARIO 16 GIMNAZIJOS NAMŲ REIKALU

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba 1954 m. vasario 3 d. posėdyje, dalyvaujant pirmininkui adv. Antanui Lapinskiui, vicepirmininkams dr. Steponui Biežiui ir dr. Juozui Bartkui, sekretoriui Petruui Linkui ir išdininkui Teodorui Blinstrubui, susipažino su P.L.B. Vokietijos Krašto Valdybos Vasario 16 d. gimnazijai patalpų pirkimo reikalais ir vienu balsu nutarė:

1. pasveikinti minėtą Krašto Valdybą už pastangas sudaryti lietuviškai tremties gimnazijai geresnes ir pastovesnes darbo sąlygas,
2. paraginti A.L.T. Sąjungos skyrius ir atskirus Sąjungos narius gausiai aukoti gimnazijos patalpų reikalams,
3. paskirti iš A.L.T. Sąjungos išdo tam reikalui 500 /penkis šimtus/ dolerių ir juos Vasario 16 d. šventės proga išsiųsti PLB Vokietijos Krašto valdybai, ir
4. kviesti visą lietuvišką visuomenę tam pačiam reikalui aukoti.

Be to, tame pačiame posėdy nutarta Vargo Mokykloms Vokietijoj paremti skirti vienkartinę pašalpą 300 /trijų šimtų/ dolerių sumoje.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ VOKIETIJOJE

Salzgitter-Lebenstedt lietuviai mini Vasario 16

Š. m. vasario 13 d. Salzgitter-Lebenstedt lietuviai minėjo Vasario 16 - Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 36 metinę. Minėjimą vykusiai pravedė vietos bendruomenės pirmininkas P. Masičiūnas. Dienai pritaikintą paskaitą skaitė iš Hannoverio atvykęs Krašto Valdybos bendradarbis J. Stankaitis. Po paskaitos buvo tęsiama programa. Puikiai padeklamavo vietos bendruomenės Valdybos sekretorius p. Bobkaitis B. Gaidžiūno tris eilėraščius: "Partizanai", "Žilvičiai" ir "Po Tėvynės Dangumi". Nuo tėvelio neatsiliko ir Bobkaitis jun. 2 mt., savo švelniu balseliu padeklamavęs "Algiui Mokslas Nepatinka" ir kt. Toliau sekė deklamacijos ir kitų "pipirų": Kuncaitės, Šiugždos, Berentaitės, Januškevičiūtės, Šližytės ir Liorenčo.

Ypatingai pažymėtinas vietos lietuvių choras, tik prieš tris savaites suorganizuotas p. Vitlibo, padainavęs labai vykusiai keletą tautinių dainų ir giesmių.

Programos metu prie tautinės vėliavos, salėje, stovėjo vietos skautų draugovės skautai garbės sargyboje.

Programos pabaigoje keletą žodžių pasakė buvęs šios bendruomenės pirmininkas p. Berentas, dėl ligos atsisakęs pareigų, bet minėjiman atvykęs, nors ir "dantis sukandęs".

Oficialioji dalis buvo užbaigta Tautos Himnu.

Bendruomenės narių buvo susirinkę apie 400 ir nors didelėje salėje, buvo labai ankšta. Susirinkusieji jaukiai šnekučiavo si ir gailėdamiesi ne vienas prisiminė pavergtą tėvynę ir dar laisvėje praleistus ilgus ir gražius metus. Visą laiką svečius linkmino savas "kaimiškas orkestras", ir buvo smagiai sumušta kaip ir kadais į grindis, bešokant polkutę su ragučiais ir kt. jau pradėdamus mūsų pamiršti šokius.

Kaip svečias minėjime dalyvavo Lietuvos vokiečių Landmannschaft'o pirmininkas p. Petraitis ir pareiškė nusistebėjimą ir pagarbą lietuviškam solidarumui ir susiklausymui.

Vyr. Letn. L. lankosi Hannoveryje

Nesenai grįžęs iš sovietinio rojaus, kadaisė švedų išduotas su kitais 8 lietuviais ir kitais pabaltiečiais bolševikams, dabar besilisįs grįžusiųjų karo belaisvių namuose, vyr. Letn. L. š. m. vasario 14 d. lankėsi Krašto Valdyboje ir Stöckeno stovykloje. Trumpai papasakojo savo pergyvenimus ir kančias, ir prie puodelio kavos praleido kartu su savo tautiečiais kelias puikias valandas.

Hildesheimo lietuvių seniūnija

Nedidelė britų zonos Vokietijoje lietuvių dalinių šeimelė, po įvairių kilnojimų, buvusi ilgesnį laiką Hamburge, paskui Neumünsteryje, dabar pastoviau įsikūrusi netoli Hannoverio Hildesheime, tapo viena iš pavyzdgingiausių bendruomenės vienetų Vokietijoje.

Kpt. Apyrubio vadovaujamas dalinys ir kartu bendruomenės vienetas, rūpestingai apsvarstęs savo išdo stovį, užsiprėnumavo net keliolika įvairių lietuviškų laikraščių. Šis nedidelis vienetas labai gražiai pamini Tautos Šventės, prisideda aukomis prie lietuvių bendruomenės sumanymų, ypač Vasario 16 Gimnazijos ir atlieka visas savo prievoles bendruomenei.

Klaipėdos atvadavimo sukaktis buvo ypač prasmingai paminėta, nes dalinio vadas, kpt. Apyrubis, pats yra išvadavimo kovų dalyvis ir savo turiningoje paskaitoje galėjo gyvai ir išsamiai nušviesti tiek atvadavimo, tiek tolimesnio krašto kūrimosi eigą. Dalinys dabar rūpestingai ruošiasi Vasario 16 minėjimui. P. Apyrubis apsirūpino Vokietijos Krašto Valdyboje anglų kalba išleistais leidiniais, kurie šventės proga bus įteikti, anglų vadams. Nors ir nedidelėje šeimoje, šio dalinio vyrai, užmiršę praeities neklaidumus, kurių ne vienam iš jų, grįžusiam iš belaisvės teko kartais patirti lietuvių komitetuose, vieningai demonstruoja savo lietuvišką susiklausymą ir meilę savajai Tėvynei.

Kadangi nemaža dalinio vyrų dalis turi šeimas, kurioms gyvenant atskirai nuo vyrų, sunkoka išsiversti iš nedidelių eilinio atlyginimų, tai būtų labai gera, kad Balfas neužmirštų sušelpti šių tikrai lietuviškų šeimų maistu ir drabužiais, ypač tų šeimų vaikučius.

Vasario 16 Gimnazijos Kuratorijos posėdis

Gimnazijos patalpose vasario 17 d. šaukiamas pirmas Gimnazijos Kuratorijos posėdis, kuriame bus renkamas Kuratorijos pirmininkas ir bus svarstoma Gimnazijos sąmata. Pranešimus padarys Vokietijos Krašto Valdybos atstovas ir gimnazijos direktorius.

Kuratoriją sudaro Katalikų Sielovados Įstaigos vadovas, Tėv. Alf. Bernatonis, Lietuvių Evangelikų Vyr. Bažnytinės Tarybos pirmininko, senj. kun. Kelerio įgaliotinis, kun. Šimukėnas, Europos PLB Įgaliotinis - Prancūzijos Krašto Valdybos pirmininkė p. Bačkienė, Krašto Valdybos atstovas ir gimnazijos direktorius. Dar nepaskirti į Kuratoriją Tėvų Komiteto atstovai, nes Tėvų K-tas naujoje vietoje dar nesudarytas ir Balfo atstovas nes Balfo Centro Valdyba dėl to paskyrimo iki šiol nepasisakė.

VASARIO 16 DIENĄ RENNHOFE'je BUS ŠVENTINAMI NAUJIEJI GIMNAZIJOS RŪMAI. IŠKILMĖMS PAKVIESTA SVETIMTAUČIŲ IR SAVŪJŲ SVEČIŲ, TIEK IŠ VOKIETIJOS, TIEK IŠ UŽSIENIO, JŲ TARPE ORGANIZACIJOS, PRISIDĖJUSIOS SAVO AUKOMIS PRIE ŠIŲ NAMŲ ĮRENGIMO.

Detroito lietuvių talka Gimnazijos Namams

Detroito lietuviai plačiai užsimojo ateiti Vasario 16 Gimnazijos Namams į pagalbą. Rengiamasi kovo mėn. statyti, režisieriui ir aktoriumi Filkai vadovaujant, spektaklį "Naujieji žmonės" ir gal su juo gastroliuoti ir kitose vietovėse.

Pirmieji sukruoto gimnazijos rėmėjai V. Tamošiūnas, J. Janekas ir Stanionis. Jau pirmieji žingsniai rodo su koku entuziazmu pritariama šiai minčiai. Pakviestoji į talką p.p. Černiauskų šeima ponios žodžiais taip atsiliepė: "Aš, Jūsų pakviesta, Vasario 16 Gimnazijos Rūmų pirkimui nuo šiandien su vyru ateinu į talką. Aš maisto-bufeto fondui skiriu \$ 15. Rinksiu aukas ir darysiu visa, kad tik mūsų vienintelė pasaulyje gimnazija namų pirkimo skolą išmokėtų. Mes užleidžiame artistams, berepetuojantiems "Naujieji žmonės" savo patalpas. Man nušvito akys, kai išgirdau jieskant šiam kilniam tikslui talkininkų."

Biliety platinimu jau pradėjo rūpintis Br. Girniukaitis. Vl. Paužos krautuvė duoda kambarį posėdžiams, baldų krautuvė tam kambariui padovanojo baldų ir talkininkai ima rinktis su noru ir entuziazmu.

Lietuvių šeimos kelias į laisvę

Vienai lietuvių šeimai pavyko pereitų metų lapkričio mėn. išsprukti iš "už geležinės uždangos" į laisvąjį vakarų Berlyną. Suprantama, kad tos šeimos vardų ir sudėties neminėsime. Pabėgimo kelias buvo ilgas ir sunkus. Rusams užiman Lietuvą 1944 m. ji pabėgo į Vokietiją, apsigyveno viename Pomeranijos kaime ir karo pabaigoje pateko į rusų rankas.

Su kitais lietuviais, ji buvo rusų aptikta, ilgai tardoma, o 1947 m. liepos mėn. atėmus lietuviškus dokumentus, paimta į transportą Rusijon. Iš transporto jai pavyko pabėgti, o iš Pomeranijos kartu su vokiečiais būti išgabentai į rusų valdomą Vokietijos zoną, kur, pasivadinę netikromis pavardėmis, išgyveno iki didžiojo valymo po Berlyno sukilimo.

Nuėjusdama, kad valymo metu negalės įrodyti savo vokiškumo ir pateks į nelaimę, šeima pabėgo į vakarų Berlyną, prisipažino vokiečių įstaigose, kad yra lietuviai ir gyveno svetima pavarde, tuo tarpu stovykloje gavo skurdžią pastogę ir valgį.

Šioji šeima, jau ne pirmoji, reikalinga lietuvių teisinio patarimo ir materialinės pagalbos. Vokietijos Krašto Valdybos patikėtinis Berlyne neturi balso lietuvių šalpos įstaigose, o Krašto Valdybą neturi šalpai lėšų. Jau prieš pusantrų metų mūsų "Informacijose" buvo rašyta apie reikalingumą susirūpinti lietuvių šalpa šiame svarbiame centre, į kurį krypsta viso pasaulio akys. Deja, iki šiol nieko konkretaus tų lietuviškų įstaigų, kurios rūpinasi šalpa, nebuvo padaryta.